

Vodosnabdijevanje Gradačca

Država:	BOSNA I HERCEGOVINA
Broj Projekta:	45810
Poslovni Sektor:	Infra Europe
Vrsta:	Javni sektor
Okolinska kategorija:	B
Datum odobrenja:	10 Dec 2014
Status:	U otplati
Datum objave PSD-a na engleskom jeziku:	27 Aug 2014

Opis Projekta

Obezbjedenje zajma za financiranje vodovodne mreže u ruralnim dijelovima općine Gradačac u Bosni i Hercegovini, zajedno s grant sredstvima za zamjenu dotrajale vodovodne mreže, rekonstrukciju i proširenje kanalizacijske mreže i rekonstrukciju postrojenja za tretman otpadnih voda ("Projekat"). Projekat implementira javno komunalno preduzeće "Komunalac d.o.o." Gradačac ("Preduzeće"), dioničko društvo u većinskom vlasništvu Općine Gradačac.

Ciljevi Projekta

Doprinos zaštiti okoliša i poboljšanju kvalitete vodosnabdijevanja i uslugama upravljanja otpadnim vodama u općini Gradačac.

Tranzicijski uticaj

ETI 60

Glavni tranzicijski uticaj proizlazi iz demonstracijskog efekta, poboljšanog korporativnog upravljanja, i promocije tržišne funkcionalnosti i učinkovitosti.

A. Demonstracijski efekt aktivnosti koje se mogu replicirati: Razdvajanje djelatnosti kao preduvjet pravosnažnosti zajma i potpuno odvajanje djelatnosti vodovoda i kanalizacije obzirom da navedene odredbe predstavljaju glavne korake prema organizacijskom razdvajanju tri glavne aktivnosti (vodovod i kanalizacija, kruti otpad i održavanje javnih površina). To bi trebalo omogućiti Preduzeću da pojedinačno prati obavljanje svake djelatnosti i djeluje na odgovarajući način kako bi svaku aktivnost učinilo profitabilnom, eliminirajući na taj način subvencije između djelatnosti.

B. Institucije, zakoni i politike koje promoviraju funkcioniranje i efikasnost tržišta: Ugovor o pružanju usluga na komercijalnoj osnovi između Općine i Preduzeća, s ciljem uspostavljanja standarda usluga, pokazatelja učinkovitosti, automatskih prilagodbi tarifa i mjera za naplatu računa. Uz to, bit će pripremljen Program za poboljšanje financijske i operativne izvedbe ("FOPIP") s ciljem daljnjeg smanjenja troškova i poboljšanja profitabilnosti Preduzeća.

C. Postavljanje standarda za korporativno upravljanje i vođenje poslovanja: Objavljivanje Financijskih podataka i transparentnost informacija, nezavisni revizorski izvještaj pripremljeni u skladu sa IFRS-om, dogovoreno poboljšanje transparentnosti oko financiranja Preduzeća s krajnjim ciljem poboljšanja standarda korporativnog upravljanja.

Informacije o klijentu

DRŽAVA BOSNA I HERCEGOVINA

Klijent je javno komunalno preduzeće "Komunalac d.o.o." Gradačac koje je u većinskom vlasništvu Općine Gradačac.

EBRD Financiranje

EUR 6,000,000.00

Državni zajam u iznosu do EUR 6.0 miliona.

Projekt je sufinanciran investicijskim Grantom u iznosu od 2 milijuna eura koji je osigurala Švedska agencija za međunarodni razvoj i suradnju ("Sida") i investicijskim Grantom u iznosu od 2 milijuna eura koji je osiguran kroz Investicijski Okvir za Zapadni Balkan ("WBIF").

Ukupni troškovi Projekta

EUR 11,824,625.00

EUR 10.82 milijuna (uključujući grantove za tehničku saradnju) i paralelni grantr u iznosu od milijun eura koji je osigurala Vlada Republike Češke.

Okolinski i socijalni sažetak

Kategorija B. Nezavisni konsultanti su u sklopu Studije izvodljivosti izvršili okolinsku i socijalnu reviziju Preduzeća sa aspekta sadašnje okolinske i socijalne upravljačke prakse, operacija i postrojenja, kao i okolinsku i socijalnu analizu predloženog Prioritetnog investicionog programa (PIP). Na bazi nalaza Studije izvodljivosti, očekuje se da će se implementacijom predloženog PIP-a značajno poboljšati efikasnost i pouzdanost vodosnabdijevanja i prikupljanja otpadnih voda u Gradačcu, te na taj način obezbijediti pristup pitkoj vodi, spriječiti zagađenje površinskih i podzemnih voda i poboljšati javno zdravlje. Komponente PIP-a će uglavnom obuhvatati rekonstrukciju dva izvora, obnovu sistema za vodosnabdijevanje, proširenje kanalizacione mreže i poboljšanje postrojenja za tretman otpadnih voda. Implementacija PIP-a obuhvata građevinske radove koji će uzrokovati limitirane, lokalne kratkoročne negativne okolinske uticaje a ti negativni uticaji će biti ublaženi ili spriječeni tako što će se provoditi dobra građevinska praksa.

Trenutno je 45% stanovništva priključeno na vodovodni sistem. Distributivna mreža je stara i ima mnogo gubitaka vode u oknima i duž cjevovoda, naročito tamo gdje su cijevi od azbesta. Sadašnji kvalitet vode je generalno dobar i zadovoljava domaće i EU standarde. Preko 50% proizvedene vode se ne fakturiše. Ovako veliki iznos nefakturisane vode je uglavnom rezultat gubitaka ali određene količine se odnose na vodu koja se distribuira na javne česme, te na nelegalne priključke itd. Implementacijom PIP-a će se značajno poboljšati pouzdanost vodosnabdijevanja i znatno će se smanjiti gubici vode (od sadašnjih 60% do 30-35%). Poboljšani i prošireni vodovodni sistem će rezultirati povećanjem broja priključaka (85%) i generalno poboljšati javno zdravlje. Poboljšanja laboratorije će omogućiti bolju kontrolu kvaliteta vode.

Trenutno je samo mali dio oblasti (32%) priključen na kanalizacionu mrežu. Kao rezultat obnove glavnog postrojenja za tretman otpadnih voda, proširenja postojeće kanalizacione mreže u gradu Gradačcu i izgradnje sistema za prikupljanje i tretman otpadnih voda u odabranim naseljima na jugu općine oko 17.000 ljudi će biti priključeno na postrojenja za tretman otpadnih voda (postojeći i novi korisnici) ali će ipak biti potrebna dodatna opsežna proširenja mreže da se ispuni dugoročni cilj od 85% priključaka. Nakon završetka investicija sva prikupljena otpadna vode će biti tretirana u skladu sa EU standardima, što će dovesti do značajnog smanjenja zagađenja.

Ipak će biti potrebna dodatna dugoročna ulaganja u kanalizacionu mrežu da bi se postigla puna usaglašenost sa EU standardima u odnosu na broj/procent priključaka na sistem za prikupljanje i tretman otpadnih voda. Stoga, zbog ograničenja koja su rezultat priuštivosti i ograničenih finansijskih resursa biće potrebno tražiti odobrenje za odstupanje od EBRD-ove okolinske i socijalne politike.

Rezultati detaljne analize i procjene (*due diligence*) koju su izvršili nezavisni konsultanti pokazali su da Preduzeće ima male kapacitete za upravljanje okolinskim i socijalnim pitanjima te da sistemi upravljanja okolinskim i socijalnim pitanjima, zaštitom na radu i praksom uključivanja zainteresiranih strana treba da budu dodatno unaprijeđeni i poboljšani da bi se postigla usaglašenost sa EBRD-ovim Provedbenim zahtjevima.

Studija izvodljivosti preporučuje da se izvrše dodatne procjene kako bi se potvrdilo da podzemni izvori imaju dovoljne količine pitke vode. Izvještaj nezavisnog konsultanta koji potvrđuje da postoji dovoljna količina pitke vode da odgovori na sadašnje i buduće potrebe za vodom je bio preduvjet za pravosnažnost ugovora o zajmu.

Pitanje vlasništva nad izvorima i vodom je složeno. Banka će stoga angažirati nezavisne eksperte da pripreme izvještaj o otkupu i eksproprijaciji zemljišta koji će po formi i sadržaju biti prihvatljiv za Banku. Ovaj izvještaj je bio jedna od ugovornih obaveza za pravosnažnost ugovora o zajmu i u njemu su izloženi principi i procedure za otkup zemljišta i naknade, institucionalni aranžmani i odgovornosti, te naknade i prava kako bi Projekt bio u skladu sa Provedbenim zahtjevom 5.

Akcioni plan za zaštitu okoline i socijalna pitanja ("ESAP") obavezuje Preduzeće između ostalog da razvije sistem upravljanja pitanjima okoline, zdravlja i zaštite na radu ("EHS"), izvrši okolinsku i socijalnu obuku, dobije potrebne dozvole, pripremi Plan upravljanja gradilištem (koji obuhvata upravljanje iskopanim materijalom, opasnim materijalima i upravljanje otpadom), rukovanje azbestom i njegovo odlaganje, procedure za slučajne arheološke nalaze, i poboljšanje politika ljudskih resursa u vezi sa pritužbama radnika i jednakim mogućnostima.

Praksa objavljivanja informacija i uključivanja zainteresiranih strana postoji, ali se provodi na ad hoc bazi. Stoga je, s obzirom na nivo zainteresiranosti lokalne zajednice za Projekt, implementacija Plana uključivanja zainteresiranih strana navedena kao obaveza u Akcionom planu za zaštitu okoline i socijalna pitanja ("ESAP").

Tehnička saradnja

Prije potpisivanja:

- Studija izvodljivosti, financirana od strane Sida-e;

Nakon potpisivanja:

- Podrška implementaciji Projekta, uključujući nabavke i inženjerski nadzor ugovora o radovima za vodovodnu mrežu, sufinancirani od strane Sida-e i WBIF-a;
- Program poboljšanja financijske i operativne izvedbe ("FOPIP") i Ugovor o javnim uslugama ("PSC"), financirano od strane Sida-e;
- Priprema projekta za proširenje mreže otpadnih voda, financirana od strane Sida-e.

Za mogućnosti pružanja konsultantskih usluga na projektima koji se financiraju iz fondova tehničke saradnje posjetite [https:// www.ebrd.com/procurement/corporate-procurement.html](https://www.ebrd.com/procurement/corporate-procurement.html).

Dodana vrijednost

Dugoročno financiranje općinskih preduzeća u rokovima koji se traže od komercijalnih banaka u BiH je rijetko. Iskustvo Banke u ovoj oblasti i sposobnost procjene i ublažavanja rizika povezanih sa sektorom također doprinose dodanoj vrijednosti. Nadalje, Banka će također postaviti uvjete poput tarifa za povrat troškova i poboljšanja u obračunu i naplati koji se inače ne bi mogli postići. Sposobnost Banke da mobilizira značajna donatorska sredstva za tehničku saradnje i grantove ključna je za realizaciju Projekta i rješavanje ograničenja isplativosti.

Kontakti Preduzeća

Damir Okanovic

gradacac.damir@gmail.com

00387 35 817 219

00387 35 816 106

<https://komunalac.ba/naslovna/>

JP KOMUNALAC d.d. H.K.Gradascevic 114 Gradacac 76250 Bosna i Hercegovina

Razumijevanje tranzicije

Dalje informacije u vezi s pristupom EBRD-a mjerenju tranzicijskog učinka dostupne su [ovdje](#).

Poslovne mogućnosti

Za poslovne mogućnosti ili nabavku, molimo kontaktirajte preduzeće koje je klijent.

Za poslovne mogućnosti sa EBRD-om (koje nisu vezane za nabavku), molimo kontaktirajte:

Tel.: +44 20 7338 7168

E-pošta: projectenquiries@ebrd.com

Za projekte u državnom sektoru, molimo posjetite stranicu [EBRD Nabavke](#):

Opći upiti

Posebni upiti mogu se postaviti putem [Obrasca EBRD-a za upite](#).

Okolišna i socijalna politika (ESP)

[Okolišna i socijalna politika](#) i s njom vezani provedbeni zahtjevi (PR) utvrđuju način na koji EBRD izvršava svoju obavezu promoviranja „okolišno zdravog i održivog razvoja“. Okolišna i socijalna politika i provedbeni zahtjevi uključuju konkretne odredbe u skladu s kojima klijenti trebaju ispunjavati važeće odredbe domaćeg zakonodavstva u oblasti javnog informiranja i konsultacija, te uspostaviti mehanizam za ulaganje pritužbi s ciljem prijema i lakšeg rješavanja spornih pitanja i pritužbi zainteresiranih strana, a posebno onih koji se odnose na okolišni i socijalni aspekt učinka klijenta i projekta. Srazmjerno prirodi i obimu rizika i učinaka koje projekt može imati u oblasti socijalnih odnosa i zaštite okoliša, EBRD dodatno zahtijeva od svojih klijenata da, po potrebi, objavljuju informacije o rizicima i učinku koji proistječu iz projekata ili da provedu konstruktivne konsultacije sa zainteresiranim stranama, razmotre povratne informacije koje pritom dobiju i odgovore na njih.

Više informacija o praksi EBRD-a s tim u vezi navedeno je u [Okolišnoj i socijalnoj politici](#).

Integritet i usklađenost

Ured Glavnog službenika za usklađenost u EBRD-u (OCCO) promovira dobro upravljanje i osigurava primjenu najviših standarda integriteta u svim aktivnostima Banke u skladu s najboljom međunarodnom praksom. Dubinska analiza integriteta svih klijenata Banke provodi se s ciljem osiguranja da projekti ne predstavljaju neprihvatljiv rizik po integritet ili ugled Banke. Banka smatra kako je otkrivanje i rješavanje spornih pitanja u stadiju procjene i odobrenja projekta najefikasniji način na koji se može osigurati integritet transakcija Banke. Ured Glavnog službenika za usklađenost ima ključnu ulogu u ovim zaštitnim mjerama, ali i pomaže u praćenju rizika po integritet u projektima poslije ulaganja.

Ured Glavnog službenika za usklađenost također je odgovoran za provođenje istrage u slučajevima navodne prijevare, korupcije i propusta u projektima financiranim sredstvima EBRD-a. Svaka osoba, bilo da djeluje unutar ili izvan Banke, koja sumnja u postojanje prijevare ili korupcije, treba podnijeti pismenu prijavu Glavnom službeniku za usklađenost putem e-pošte na adresu compliance@ebrd.com. Ured Glavnog službenika za usklađenost obrađuje sve prijave s ciljem praćenja daljeg razvoja događaja. Razmatraju se sve prijave, uključujući i one koje su podnesene anonimno. Prijave mogu biti podnesene na bilo kojem jeziku Banke ili jeziku zemlje u kojoj Banka posluje. Sve informacije moraju biti podnesene u dobroj namjeri.

Politika pristupa informacijama (AIP)

Od stupanja na snagu 01. 01. 2020. godine, politika pristupa informacijama utvrđuje način na koji EBRD objavljuje informacije i obavlja konsultacije sa zainteresiranim stranama s ciljem promoviranja bolje informiranosti i razumijevanja strategija, politika i operacija EBRD-a. Za informacije o tome koji su podaci dostupni na internet stranici EBRD-a, molimo posjetite stranicu [Politika pristupa informacijama](#).

Posebni zahtjevi za informacijama mogu se podnijeti putem [Obrasca EBRD-a za upite](#).

Nezavisni mehanizam odgovornosti u realizaciji projekata (IPAM)

Ukoliko pokušaji da se socijalna, pitanja koja se odnose na zaštitu okoliša ili objavljivanje informacija riješe s klijentom ili Bankom ne uspiju (npr. putem mehanizma za rješavanje sporova s klijentima na nivou Projekta ili u direktnom kontaktu s upravom Banke), pojedinci i organizacije mogu tražiti rješenje spornih pitanja putem EBRD-ovog Nezavisnog mehanizma odgovornosti u realizaciji projekata (IPAM).

Nezavisni mehanizam odgovornosti u realizaciji projekata provodi nezavisno ispitivanje pitanja vezanih za Projekt za koja se smatra da su prouzrokovala (ili postoji vjerovatnoća da će prouzrokovati) štetu. Svrha Mehanizma jeste: podržati dijalog između zainteresiranih strana u projektu s ciljem rješavanja socijalnih, problema koji se odnose na zaštitu okoliša i objavljivanje informacija; utvrditi je li postupanje Banke bilo u skladu s njenom [Okolišnoj i socijalnoj politici](#) ili konkretnim odredbama njene [Politike pristupa informacijama](#) koje se odnose na Projekt; te, po potrebi, otkloniti sve postojeće neusklađenosti s navedenim politikama, istovremeno sprečavajući neusklađenost u postupanju Banke u budućnosti.

Za informacije o tome kako podnijeti zahtjev za razmatranje putem našeg [povjerljivog e-obrasca](#), [e-pošte](#), [pošte ili telefona](#) molimo posjetite internet stranicu Nezavisnog mehanizma odgovornosti u realizaciji projekata. Nezavisni mehanizam odgovornosti u realizaciji projekata stoji Vam na raspolaganju za razgovor o spornim pitanjima i odgovore na pitanja koja imate u vezi s podnošenjem zahtjeva ili njihovom obradom, a koji su u skladu s [Politikom odgovornosti u realizaciji projekata](#) i [Smjernicama](#). Identitet podnosioca zahtjeva može, na njegov zahtjev, ostati zaštićen.